

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, ט.ז. 03-22262/3/4. תאריך: 136. מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורכת-כתבת: יוסי שנון • עורכת כותוב: דולית בוארון • צילמי מערכת: ציון צפריר וגילה רוזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס בהדפוס החדש בע"מ, תל-אביב, רחוב בני אביגדור • הפצה, גנ"ב בע"מ • גזופת צינורפריה "כפני" בע"מ.

קיא קרי

הסניגור אליעזר מלחי קם כדי לנאום את נאום היסיום שלו במישפט של צבי גור, הנאשם ברצח הילד אורון ירון.

אחרי שהודה לבית-המשפט ולתביעה הכללית על עורתם ואורן-רוחם, כדבריו, עבר ישר לכתבה של העולם הזה (2250), "רבותי המושבעים", באותה כתבה ניתחה העורכת המישפטית של השבועון, אילנה אלון, את הגירסות של התביעה וההגנה, כפי שהיה השופט מעלה אתם באוניה חברה-מושבעים, אילו התקיים המישפט בכריסטינה או בארצות-הברית, שם קיימת שיטת המושבעים, חברה-מושבעים הוא הפוסק שם אם הנאשם אשם או לא, אחרי שהשופט המיקצועי מנתח באוניה את חומרי-הראיות.

הכתבה העלתה יפה את הגירסות הר שונות, וסיכמה אותן, אמר מלחי, "אבל אני לא אעשה כך, כיוון שבארץ על התביעה להעלות גירסה ולהוכיח אותה. אין על הסניגוריות חובת ההוכחה. ובמיקרה זה לדעתי כלל לא היתה לתביעה גירסה אחת שלמה".

היתה זאת מחמאה נכבדה מאוד לשבועון ולאילנה אלון, כאשר הצטרפה למערכת העולם הזה, היה זה נסיון בלתי-רגיל. כי אילנה אלון לא עבדה מעולם כעיתונאית. היא מישפטנית מיקצועית, בעלת נסיון ב"מיקצוע" — ואם מותר לי להוסיף: מישפטנית מעולה. תוך כדי עבודתה אצלנו הסתבר כי היא גם עיתונאית מעולה.

מישפטנית-כתבת ארון אישור

צירוף זה העלה בלבי את הרעיון לבקשה להוסיף לעיתון את המודר "חוק בצד" — שבו היא מלמדת את האזרח מה הן זכויותיו כלפי המישטרה, בית המשפט ומוסדות אחרים. זהו מעין "שרות לצרכן", בשטח שבו הוא דרוש מאוד. השיטה היא העלאת פרשה דמיונית (אך קרובה למציאות), ניתוחה המישפטי ותדריך, המלמד את האזרח מהן זכויותיו.

בגליון זה, למשל, מנתחת אילנה אלון, תחת הכותרת "היפוש שלא לשמו" (עמודים 66-65) את זכותו של האזרח במצב שבו שוטר מחליט "לעכב" אותו, להבדיל ממצב זהו מצב שכל אדם יכול להיקלע לתוכו במיקרה, חשבוש ש"יידע כי השוטר מוגבל מאוד בסמכויותיו.

שיחה במיסדרון

ומבית-המישפט לבית-החולים. כשם שאילנה אלון היא מישפטנית מוסר מכה, בעלת עבר במיקצוע זה, כך עבדה גילה רוזין כאחות מוסמכת בבית-החולים, לפני שהצטרפה למערכת העולם הזה. תחילתה לה עבדה אצלנו כצלמת, ואף עוררה לא פעם תשומת-לב באמצעות-התיקשות בשל הצלחותיה המיקצועיות. לאחרונה החליטה

פניגור מלחי מחמאה

להקדיש את מירצה לכתבות בשני נושאי אים: רפואה וספורט. בשבוע שעבר כתבה גילה רוזין את הכתבה על ההשתלה הגנטית, "להגדס את האדם". הכתבה היתה מלאה סקופים, ו"שפכה אור חדש לגמרי על המעשה שנערך בבית-החולים הדסה בירושלים. היה לכך המשך.

מספרת גילה רוזין: כיום החמשי, אחרי הראיון שערכת עם פרופסור ישעיהו ליבוביץ על ההגדסה הגנטית, החלטתי לעלות לבית-החולים הדסה בשהר-הצופים.

במיקצועי הנני אחת מוסמכת. על כן מוכרים לי רוב בתי-החולים בארץ. בכניסה נפתחה דלת המעלית, ויצאו ממנה כתב וצלם השבועון טייט. צלם טייט, דויד רובינגר, מכיר אותי מעבודתי בעולם הזה, על כן ידע שאני כתבתי את הכתבה בשבוע שעבר. הוא סיפר בהתרגשות ששלח לצלם את הד"ר

אליעזר רחמילביץ, ושה מכחיש כל מילה שנכתבה בכתבה. ביקשתי ממנו לפרט מה בדיוק אמר הרופא. אולם רובינגר, שהיה בעבר צלם מערכת העולם הזה השיב שאינו מבין את הנושא ושהגיע לבית-החולים רק כדי לצלם את הד"ר רחמילביץ עבור עיתונו. עליתי לקומה הרביעית, שבה נמצאת המעבדה הגנטית. בפרוודור ראיתי ש"מצביעים עלי כעל כותבת הכתבה. הד"ר רחמילביץ עמד בפרוודור בחברת כמה אנשים. הוא היה נבוך, ואמר לי שכל מה שנכתב אינו נכון. "הכל שטויות". הוא פתח ואמר שאין לחולי הטלסמיה מראה אופייני, כפי שכתבתי. ענית לו שבעבודתי כאחות הכרתי היטב כמה חולי טלסמיה, ועל כן יכולתי לדעת מהוא המראה שלהם. אולם בתיאור שכללתי בכתבה הסתמכתי על הכתוב במפורש בספרות המיקצועית.

הד"ר רחמילביץ כעס. "נתת תיאור של מיפלצות. אם נכתב בעיתונים שההגדסה הגנטית יכולה לייצר מיפלצות, מה אנתנו עוד יכולים להוסיף?" ציינתי שהפחתתי כמה פרטים מן הכתוב בספרות המיקצועית, כדי שהקהל, שאינו מצוי בנושא, לא יתרשם בצורה מטעה. הרופא המשיך להתגונן ואמר שלא טיפל בחולי-טלסמיה באיראן, כפי ש"כתבתי. השבתי לו שדברתי עם הרופאים ששהו עימו באיראן, ושגני יכולה גם לרענן את זיכרונו ולהזכיר כמה חולים שטיפל בהם שם. הוא שתק.

רופא רחמילביץ (עם הוזה) הכחשה

האם בוצעו ניסויים בהגדסה גנטית באיראן? הבאתי את העניין בסימן-שאלה, מכיוון שהד"ר רחמילביץ מנוע מלהגיב, ועד היום אכן לא התראיין בשום עיתון. הפרשה התגלתה בעיקבות הפירסום שנתן לה הד"ר מרטין קליין בארצות-הברית. או ניסה הרופא להשתמש בתירוץ ה"ריגשי, שאסור לדבר על הניסוי, מכיוון שגם החולים עצמם קוראים עיתונים, וזה יכול להשפיע עליהם בצורה קשה. השבתי לו שלדעתי החולים מבינים היטב את מחלתם, ודווקא ניסוי כזה יכול להפיח בהם את התיקוה שיימצא רפוי למחלתם. רחמילביץ הסכים איתי. בתיקוה שגם הקהל הרחב יבין כך את הניסוי. אם כן, היכן שגתה הכתבה? מסתבר שלאכזי של הד"ר רחמילביץ קוראים משה, ואני כתבתי בטעות מנחם. אחיי הוא רופא המטפל בעציות קיבה, ואני כתבתי שהוא מנתח.

עך כאן סיפורת של גילה. יש לי כל הסימפאטיה לד"ר רחמילביץ, ואני מבין את מצבו. אך תמהני איך מעזים אנשים הגונים כמוהו להכחיש דבר רים במצב כחוש, בידועם שהם אמת, וכך בקלות-דעת מזהימה, הם משמיצים בפומבי עיתונאים וזמטילים דופי בעיתון, כאילו כבודם הפקר.

העיתונאי ממלא את תפקידו החברתי בדיוק כמו הרופא. אם נדמה לרופאים שיותר להם להכפיש עיתונאים על לא עוול בכפם, רק מפני שעשו את מלאכתם בנאמנות, הרי יש בכך התנשאות רבה. אני מגיב על כך, מפני שאנו נתקלים ב"הכחשות" מסוג זה על כל צעד ושעל. לעיתים קרובות מדברים המכחשים ב"ביטחון עילאי, תוך ניצול מעמדם ה"י

מיקצועי ומומחיתתם — בידועם היטב שההכחשה היא שקר, ושכתבה המוכחשת היא אמת לאמיתה. הדבר כבר הפך לנורמה בישראל. התי חילו בכך השרים והפוליטיקאים, ונראה כי בני שאר המיקצועות מצטרפים בהדרגה לנורמה זו. כדאי לך לזכור זאת, כשתקרא את ההכחשה הבאה. אני מעריך כי כ-90% מכל ההכחשות בשקר יסודן.

שיחה בקאהיר

לפני שישה שבועות פירסמתי ב"מדור, יומן אישי" סיפור קטן, שרבים התייחסו אליו בספקנות מסויימת. הוא ניבא מאורע שנראה אז רחוק, לאור המאורעות, כדאי לקרוא אותו עתה

אחות-צלמת-כתבת רוזין אישור

מחדש, כפי שפורסם בעולם הזה (2246). **הנהו במלואו:**

יש לי ידיד טוב בקאהיר, לבנוני בשם עבד-אל-מגיד. הוא בן 27, גר בארמון קטן בשכונת זמאלק, והוא אחד האנשים ה"בנונים ביותר שהכרתי מימי. בפגישתנו האחרונה, לפני כמה חודשים, התגלגלה השיחה אל בעייתם של בני הערובה האמריקאיים בטהראן. "הם ישוחררו ערב הבחירות לנשיאות בארצות-הברית", אמר ידידי הצעיר ב"ביטחון, ולגם בנחת מן הוויסקי שלו. "איך אתה יכול להיות בטוח?" תמהתי. "אה", אמר, "אתה אינך סוחר. זהו ה"מיקצוע שלי". ידידי הוא איש-עסקים גדול, ועסקי משגשגים בכל רחבי חצי האי הערבי.

ביקשתי הסבר. "סוחר מוכר את סחורתו כשהוא יכול להשיג את המחיר הגבוה ביותר עבורה", פירט. "מחירם של בני-הערובה עלה ב"התמדה. הוא יהיה גבוה ביותר בחודש האחרון לפני הבחירות. הנשיא קארטר יהיה מוכן או לשלם כל מחיר כדי להשיג הישג מרשים. שיחרור בני-הערובה יהיה שווה לו הן, ואין גבול למה שנשיא אמריקאי יכול לשלם, כשהוא כדאי לו. "לעומת זאת, יום אחרי הבחירות לא יהיו בני-הערובה שווים אף עשירית מ"מחירם הקודם. הנשיא החדש — יהיה מי שיהיה — לא יהיה זקוק להשיג מידי, והוא יהיה מוכן לשלם רק מעט. חומייני יודע זאת כמוני.

"לכן ימשכו האיראנים את העניין. הם סוחרים טובים מאוד, הקנאים האלה בעלי הזקנים. ימצאו כל מיני תירוצים פורמליים, אך ערב הבחירות יסתבר כי כל העניינים הפורמליים הסתדרו".

עכשיו אני עוקב בסקרנות אחרי ה"ידיעות מטהראן. מסתבר כי יש פרלמנט חדש, והוא המוסמך להחליט בעניינם של סנייה-הערובה. ש"ר-חזן האמריקאי הודיע כי "הוסרו כמה מיכשולים חשובים בדרך לפיתרון.

תחרו עוד כמה שבועות. **עך כאן** הכתבה מלפני חודש וחצי. השיחה האמורה התקיימה בקאהיר בחודש אפריל.

אורי אבנרי